

Seznam příloh

Příloha A – Vstupní rozhovor s třídní učitelkou.....	I
Příloha B – Vstupní pozorování center aktivit.....	VI
Příloha C – Pozorování center aktivit s první změnou.....	VI
Příloha D – Rozhovor s učitelkou, která učila centra v tandemu.....	XI
Příloha E – Pozorování center aktivit s druhou změnou	XX
Příloha F – Závěrečný rozhovor s třídní učitelkou.....	XXI

Příloha A – Vstupní rozhovor s třídní učitelkou

Jak dlouho učíte na základní škole?

Dvacet plus, v devádesátém devátém jsem začala.

Učila jste i na školách s jiným programem než je Začít spolu?

Ne, začala jsem učit tady, ale první rok jsem se dohodla s paní ředitelkou, že nebudu v Začít spolu. Já jsem měla za sebou letní školy, diplomku, maminku, jo. Ale řekla jsem si, že potřebuji vyzkoušet, jestli umím učit. Jako jestli naučím prostě vyjmenovaný slova nebo něco a pak teprve se můžu pustit plánovat centra. To tady byly ještě třídy klasický a pak třídy Začít spolu, jo, takže bez programu, bez bilingvního, úplně obyčejný. Já jsem se snažila to nedělat frontálkou, párkrát jsem si vyzkoušela třeba centra. Jeden rok a od té doby jsem v Začít spolu. Měla jsem přestávku na ten bilingvní program, čtyři roky, ale tam jsem vpašovala Začít spolu taky.

Proč jste si vybrala program Začít spolu?

Protože jsme na fakultě chodili na všechny možné ty praxe, ty náslechy, do waldorfský, do montessori, do nevím čeho všeho, scio ještě tenkrát nebylo. A to jsem si říkala, že jako dobrý. Jo a ještě já mám za sebou střední ped'ák, takže tam jsem si ty praxe zažívala už tam, v družině, ale protože já jsem měla vychovatelství. Ale už jsem nebyla překvapená, když jsem šla na fakultě mezi děti, jo. Takže jsem vlastně měla zkušenost z nějakých školy i už od mala. A pak to začala učit moje mamka, to Začít spolu. A protože vlastně ona se to nějak učila, já jsem studovala, tak ona to se mnou tak někdy jako sdílela. A jak si to myslíš, poslechni si to, pojď si to přečíst, no já jsem zjistila, že vlastně to je bomba. Že všechno co tam je, všechny ty principy, co tak pro mě je fakt přirozené, že mi to zůstalo.

Jak velkou roli hrají centra aktivit v programu Začít spolu?

Je to největší odlišnost oproti ostatním školám nebo třídám běžným, oproti jiným alternativním inovativním programům, je to něco úplně jiného. A v ideálních dnech se

zařazuje teda co nejvíc, nebo co nejčastěji. A docela velká část toho dne to je. Takže bych to považovala za... Jak velkou? No velkou, velikou, řekla bych, prostě půlka toho dne je o centrech.

Jak často zařazujete centra aktivit do výuky?

Co to rozvrh dovolí. Tak i třeba upravuju délku těch center, náročnost těch center, abych se vešla, abych je mohla zařadit co nejčastěji. Aby děti žili v tom, že jsou v centrech tak ideálně dvakrát až třikrát v týdnu, nejmíň. Někdy se stalo, že jich bylo víc jak pět těch center, někdy jich bylo víc, ale velmi často jich je pět. Ono je to pro ty děti bezpečné, když je to zase čtení, zase něco nového, tak některý ty děti, co potřebují ten řád, tak nevědí, co si mají počít, jak to teda rozdělit. Takhle mají nějakou strategii a teď já jim do to hodím vidle. Někomu to nevádí naopak. Tak Začít spolu hodně pracuje s tím, že děti připravuje na změnu. Učíme se jako improvizovat, všichni tady, pořad, no.

Jaká centra aktivit ve třídě máte?

Čtení, psaní, matematiku, vědy a objevy a ateliér, někdy ty kostky. Nebo angličtinu, no, ale tu si nechávám pomoc, tu si nechávám zařadit, když jsme měli třeba paní asistentku, která to prostě chtěl zkusit, co se stane. Nebo studentky přijdou a chtějí to zkusit, tak jo, proč ne? A nebo spojíme čtení, psaní a místo jednoho z nich dáme... Necháme jedno a druhý dáme tu angličtinu. Třeba ve čtení čtou anglicky, to jsem dělala s těma bilingvníma dětma hodně.

Na jaké aspekty center aktivit kladete důraz?

Já myslím, že nejvíc je tam ta možnost volby, tudíž se nabízí ta diferenciacce a ty gradovaný úlohy tam do všeho, čtení, psaní, všechno. Na spolupráci, kooperaci, aby tam hodně dělali spolu a někdy větší tým, menší tým. Zase si můžou, někdy si můžou, vybrat. Pak na rozvoj tvořivosti, na to aby prostě něco s něčím udělali, aby to nějak provedli, něco, nějak si poradili. A to si myslím, že jsou ty nejdůležitější, ono to mám jako spoustu výhod, ale tohle si myslím, že je takový nejpodstatnější.

Jak plánujete centra aktivit?

Ted' jsem několikrát vyzkoušela a plánovat s dětma. A některá už se dokonce podařilo, že tyhle ty děti si na začátku druhé třídy vyrobili centra sami. Bylo to takový hokus pokus, měli za sebou rok práce v centrech v první třídě a na začátku druhé třídy jsem jim nabídla, že teda pojd'me se dohodnout na téma. To byl boj, protože historie nebo zvířata a nešlo to, nešlo to vůbec jako jedno nebo druhý, tak jsme to teda nechali obojí. Pak se tak jako se bojí do centru pomocí těch kolíčků, tak se takhle navolili do centra, které vyrobí, do kterého zformulují ty svoje úkoly. Já jsem jenom trošku tak podsunula nějaké materiály, které by mohly využít nebo pomůcky A co kdyby tak bylo toto? No a oni to dokázali. Vymysleli každý tým asi tak 3 úkolky do svého centra já se po nich chtěla, aby to teda uměli říct, co si ten člověk který do toho centra půjde, co se naučí, co si vyzkouší. Takže to mělo, bylo to smysluplný. No pak to oni odevzdali, já jsem to sepsala, doplnila jsem to téma ikonkama, na které jsou zvyklí, a pak jsem se jich ještě doptávala. Takže jsme to spolu tady, ještě než jsme to dali viset, tak jsme ještě spolu doladili a já jsem si ještě ptala jednou jako co k tomu ještě A co potřebuji, jestli mají všechny pomůcky. Protože jsem chtěla, aby si to taky zařídili. No a pak jsme to šli dělat. Bylo to bezva. Takže děti, nejlepší zdroj jsou děti. Lidský tělo, tak samozřejmě já mám nějaký cíl, co potřebuji, aby se naučili, ale to jak k tomu dojdou, to mi můžou pomoci. Takže přineste si knížky, encyklopedie, máte nějaký tip na nějaký videjka? Jo, Byl jednou jeden člověk, jo. Takže hodně... hodně mluvit s dětma, to je dobrý. Takže to je jedna skupina. A pak jsou kolegyně v ročníku. A nebo ještě líp když je čas asistentka, asistent, když to dělá spolu. Ale ono to bohužel u nás časově nevychází, protože oni maj ještě další povinnosti a my se časově nesejdeme. Ale ty kolegyně v ročníku, to si můžeme rozdělit tu práci, každá něco, každá jiný pohled, jiný zkušenosti, tak to je bezva. Taky to sdílíme dohromady. Jak jedeme podle toho časového plánu, všichni stejného, tak bychom měli být všichni stejně, zhruba. Takže my se to naplánujeme, někdo začne dřív a někdo později. Nebo sdílíme celá centra mezi kolegyněma, že někdo něco si připraví a řekne holky, tohle mám, když to chcete, chcete. Takže nasdílený prostředí používáme.

Používáte při plánování nějaké vzdělávací dokumenty (RVP, Strategie 2030+)?

Z RVP si vytahujem školní vzdělávací plán a z toho teda máme časovej plán. Takže jedine toto, Strategie 2030 do toho moc nemotám, ono se mi to tam objevuje, protože to přinášej ty děti.

Zařazujete průřezové téma do center aktivit?

Ano, ano. Vždycky nějaký, ale myslím si, že ne, že bych si na to takhle nějak cíleně zaměřila. Ale nějaký ty zadání, nějaká forma, kterou tam používáme, tomu bude odpovídat. A myslím si, že vždycky, že vždycky se tam najde nějaká taková složka, kterou jo. Protože když to vezmu tak, tak my potřebujeme si vychovat slušný, pracovitý, ohleduplný, laskavý lidi, tak tak, tak prostě budem zařizovat takový úkoly a tak to třeba tak nenazvem, ale máme to v tom.

Zařadila jste už někdy Environmentální výchovu do center aktivit? Pokud ano, jakým způsobem?

Asi ano. Třídili jsme odpad, zúčastňujeme se akce Uklid'mě Česko, to jsme byli několikrát. Ano, a nebo vyrábíme z těch plastů něco, kelímků, něco, tak to umění. A chodili jsme pěšky do školy.

Jakým způsobem žáky po centrech aktivit hodnotíte/jak jim dáváte zpětnou vazbu?

Velmi často, nebo nejčastěji se scházíme v kruhu s těmi jejich pracemi. Nejdřív provedou sebehodnocení a já jim k tomu dávám zpětnou vazbu, spíš otázky, abych je dovedla k tomu jejich, jaksi aspoň trochu objektivnímu sebehodnocení. Takže pomocí otázek a pak to máme taky písemně, kde oni... Já mám připravený nějaké list a oni na tom provedou to sebehodnocení a nosej mi ho a o tom spolu debatujeme. Ne vždycky je to ode mě písemný, je to spíš jako ústní na základě toho co oni si tam zaznamenej. Někdy se mi povede písemný, ale spíš ne.

Učila jste někdy centra aktivit venku? Pokud ne, přemýšlela jste o tom někdy?

Nikdy ne celá, nikdy ne všechna, že by byla venku. Povedlo se mi třeba vědy a objevy strčit ven nebo ateliér, spíš tyhle ty tvořivé a objevovací než češtinu a matematiku. Většinou je to navázáno na nějakého dospěláka, že jo, který tam s nima musí být. Takže když, když můžu dělat centra a jsme dva, tak jeden z nich tam může být. Ale to já mám, potřebuji z rozvrhu a ze všech těch věcí vědět, takže nikdy ne všechna centra venku. Vždycky jedno nebo část toho centra venku.

Pokud ano: Znáte program Učíme se venku?

Znám a jsou tam krásný, i se to dá najít všechno, tam se to dá vysosat. Ale nikdy jsem nenesla nic celého, vždycky jako žďabínek, něco, co se dá použít tady, abych to tak to zase napasovala na ty naše nějaký... bych řekla i trošku zvyklosti, abych ty děti nevyvedlaňák z míry. Zatím nevím a hlavně to chce i asi mojí nějakou trošku odvahu, i odpoutat se ze svejch stereotypu. Asi by se mi to lepší dělalo s nějakým partákem. Znám lidi, co učí venku, ale ne u nás na škole. Takže tam si o tom popovídám, tyjo dobrý. To mi pošli. A něco z toho, co pošle, já si udělám, ale nikdy jsem to nedělala celý. Líbí se mi to, ale nejsem schopná toho zatím.

Znáte skautskou organizaci Junák a její myšlenky?

Znám organizaci Junák, ale nejsem schopná říct, jaké jsou konkrétní myšlenky, jmenovat nějaké věty, to vůbec bych si netroufla.

Myslíte, že by se prvky Junáka daly zařadit do výuky na 1. stupni ZŠ?

No vzhledem k tomu, že to souvisí se skautem a o skautu má trošku povědomí, tak jako tuším, že jo. Zase si netroufám jmenovat nic jako konkrétního, ale rozhodně ano. Rozhodně to dobro, ta myšlenka toho dobra a péče o okolí, jak, jak teda okolí lidí, tak okolí ve kterém žiju, to prostředí, tak to prostě souzní s tou myšlenkou Začít spolu.

Centrum aktivit: Vědy a objevy

Počet žáků: 7

Pomůcky: pracovní listy, výukové karty, fotografie květin, semínka, květináče, hlína

		Kompetence											
		Rád/a se rozvíjí v tvůrčivosti a zručnosti.	Rozvíjí a prohlubuje vlastní sebezpoznaní a duchovní život.	Prožívá krásu a jedinečnost přírody, vnímá a poznává příběhy krajiny.	Umi	Zajímá se o přírodu a pozoruje život v ní.	Rád/a chodí do přírody.	Chová se v přírodě bezpečně a ohleduplně.	Umi se vlnodně obléci dle počasí a typu činnosti.	Umi vyjmenovat jednoduché příklady dopadů lidské činnosti na přírodu.	Vytváří si konkrétní návyky šetrného chování, v běžné činnosti doma a v oddle tyto návyky uplatňuje.	Povazuje šetrné chování k přírodě za správné.	
Činnost	Rozvíjí svou manuální zručnost v oblasti, která ho/ji zajímá.	Nebolí se experimentovat, zkouší hledat netradiční řešení různých úkolů.	Dokáže vnímat krásu, nachází ji ve světě kolem sebe.	Chápe, že ne všichni vnímají krásu stejně.	Nachází krásu v přírodě, vnímá, že je krásné i to, co člověk nevytvořil.	Umi jednoduchými uměleckými prostředky vyjádřit krásu přírody.	Zajímá se o přírodu a pozoruje život v ní.	Rád/a chodí do přírody.	Chová se v přírodě bezpečně a ohleduplně.	Umi se vlnodně obléci dle počasí a typu činnosti.	Umi vyjmenovat jednoduché příklady dopadů lidské činnosti na přírodu.	Vytváří si konkrétní návyky šetrného chování, v běžné činnosti doma a v oddle tyto návyky uplatňuje.	Povazuje šetrné chování k přírodě za správné.
	Výroky či chování žáků, které to dokládají												
Sledování časosběrného videa	Já se těším, až budeme sázet	-	-	-	-	Takový video sme už viděl, ne? Proč to máme vidět znova? Je to pořád stejný.	-	-	-	-	-	-	-
Poznávání květin a práce s pracovním listem	Můžeme si tam ty kytičky i nakreslit?	-	Mně se nejvíc líbí asi ten jetel.	Mně se žádá kyřka nelíbí a nezajímá mě.	Mně se nejvíc líbí asi ten jetel.	Můžeme si tam ty kytičky i nakreslit?	Já nechci napsat zajímavost, mě na tom nic nezajímá. Tebe na tom něco zajímavá? Má teda tyhle věci zajímaví. Znať nějakou jinou kyřku, který má v sobě	To je jetel, to je jasný, ten já znám. No ten roste přece venku tadý.	-	-	-	-	-

Příloha B – Vstupní pozorování center aktivit

Seť	Já to umím, nemusím číst ten postup. To už jsem dělal mockrát.	-	-	-	-	Ta hlina úplně voní, to je dobrý.	-	Sázíme kytičky, aby byly hezký a abychom poznali květiny. Až budou velký, tak je můžeme přesadit někam a tím pomůžeme přírodě.	To jsme sázeli pro broučky, oni to budou asi jíst, nebo já neví.	maák? Mné to nepřijde zajímavý. To jsem si vzala já, já si chci přečíst o tomhle, to je čítočka.	Já to chci sázet venku. Ven je to lepší.	Kde pak budeme sázet venku? Vždyť to můžeme vzít ven. To se má sázet venku, aby to pomohlo přírodě.								

Pomůcky: přírodniny, provázek, nůžky, gumíčky, papír, vodové barvy, misky s vodou

Činnost	Kompetence											
	Rád/a se rozvíjí v tvořivosti a zručnosti.	Rozvíjí a prohlubuje vlastní sebepoznání a duchovní život.	Prožívá krásu a jedinečnost přírody; vnímá a poznává přiběhy krajiny.	Rád/a pobývá v přírodě a umí se v ní chovat	Chová se šetrně a ví proč							
Rozvíjí svou manuální zručnost v oblasti, která ho/ji zajímá.	Nabojí se experimentovat, zkouší hledat neotradiční řešení různých úkolů.	Dokáže vnímat krásu, nachází ji ve střetě kolem sebe.	Chápe, že ne všichni vnímají krásu stejně.	Nachází krásu v přírodě, vnímá, že je krásné i to, co člověk nevytvořil.	Umí jednoduchými uměleckými prostředky vyjádřit krásu přírody.	Zajímá se o přírodu a pozoruje život v ní.	Rád(a) chodí do přírody.	Chová se v přírodě bezpečně a ohleduplně.	Umí se vhodně obléci dle počasí a typu činnosti.	Umí vymenovat jednoduché příklady dopadů lidské činnosti na přírodu.	Vytváří si konkrétní názvy šetrného chování, v běžné činnosti doma a v oddíle tyto názvy uplatňuje.	Povazuje šetrné chování k přírodě za správné.
Výroba štětců	Já jsem takhle štětec nikdy neudělala předtím. Já budu mít tři štětce. My si to pak můžeme vzít domů? JOO!	Ty máš dřevěštětec. Mně se nejvíc líbí tadyto (větráčka tůňky).	-	Nám se líbí ty sisčky, protože vypadají jako vajíčka. Podle mě je nejhezčí tento štětec, protože vypadá nejvíc přírodně.	-	My jsme v těch listech viděli pavouka. Lezi dál, my jsme se ho nebáli.	Ty zbytky pak vrátíme ven, ne?	-	-	-	-	-
Malba na téma jaro	Kreslím strom, já kreslím kytičky, já oblohu! To je dobrý, to mě baví. Mě to víc baví s přírodním štětcem, to je zábavnější.	Mně maluje celkem dobře ten štětec. Mně se líp kreslí tady s tím než s tím druhým štětcem, protože tenhle je z velkých listů a jde to s ním líp. S tím druhým se spisí razíkuje. To je horší kreslit s tímhle štětcem. Skoro vůbec se s ním nedá malovat.	Já už nakreslila trávu, ale je dřívá. Líbí se ti? Jo, dobrý	Kreslím strom, já kreslím kytičky, já oblohu! Já chci kreslit trávu. Já už chci kreslit to jaro, ať tam můžeme dát ty vajíčka.	-	-	-	-	-	-	-	

Výroky či chování žáků, které to dokládají

	Kompetence												
	Rád/a se rozvíjí v tvořivosti a zručnosti.	Rozvíjí a prohlubuje vlastní sebepoznání a duchovní život.	Prožívá krásu a jedinečnost přírody; vnímá a poznává přiběhy krajiny.	Umi	Zajímá se o přírodu a pozoruje život v ní.	Rád/a chodí do přírody.	Chová se bezpečně a ohleduplně.	Umi se vhodně obléci dle počasí a typu činnosti.	Umi vyjmenovat jednoduché příklady lidské činnosti na přírodu.	Vytváří si konkrétní návyky šetrného chování, v běžné činnosti doma a v oddíle tyto návyky uplatňuje.	Považuje šetrné chování k přírodě za správné.		
Činnost	Rozvíjí svou manuální zručnost v oblasti, která ho/ji zajímá.	Nebojí se experimentovat, zkouší hledat netradiční řešení různých úkolů.	Dokáže vnímat krásu, nachází ji ve světě kolem sebe.	Chápe, že ne všichni vnímají krásu stejně.	Nachází krásu v přírodě, vnímá, že je krásné i to, co člověk nevytvořil.	Umi jednoduchými uměleckými prostředky vyjádřit krásu přírody.	Zajímá se o přírodu a pozoruje život v ní.	Rád/a chodí do přírody.	Chová se bezpečně a ohleduplně.	Umi se vhodně obléci dle počasí a typu činnosti.	Umi vyjmenovat jednoduché příklady lidské činnosti na přírodu.	Vytváří si konkrétní návyky šetrného chování, v běžné činnosti doma a v oddíle tyto návyky uplatňuje.	Považuje šetrné chování k přírodě za správné.
Nezbedové	-	Tyhle kytičky jsou úplně lehký.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krokování	Místo krokovacího pásu děti používají číselnou osu.	<i>Žáky nenapadlo použít manipulativa, která ležela vedle trojúhelníku, do kudy jim nebýla nabídnuta.</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Součtové trojúhelníky	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Výroky či chování žáků, které to dokládají

		Kompetence											
		Rád/a se rozvíjí v tvořivosti a zručnosti.	Rozvíjí a prohlubuje vlastní sebepoznání a duchovní život.		Prožívá krásu a jedinečnost přírody, vnímá a poznává příběhy krajiny.		Rád/a pobývá v přírodě a umí se v ní chovat	Chová se šetrně a ví proč					
Činnost	Rozvíjí svou manuální zručnost v oblasti, která ho/ji zajímá.	Nebojí se experimentovat, zkouší hledat netradiční řešení různých úkolů.	Dokáže vnímat krásu, nachází ji ve světě kolem sebe.	Chápe, že ne všichni vnímají krásu stejně.	Nachází krásu v přírodě, vnímá, že je krásné i to, co člověk nevytvořil.	Umí jednoduchými uměleckými prostředky vyjádřit krásu přírody.	Zajímá se o přírodu a pozoruje život v ní.	Rád/a chodí do přírody.	Chová se v přírodě bezpečně a ohleduplně.	Umí se vhodně obléci dle počasí a typu činnosti.	Umí vyjmenovat jednoduše příklady dopadů lidské činnosti na přírodu.	Vytváří si konkrétní návyky šetrného chování, v běžné činnosti doma a v oddíle tyto návyky uplatňuje.	Považuje šetrné chování k přírodě za správné.
	Já idu najít nějakou hezskou travičku. Tak vezmi i tupý kámen, ať to můžeme rozmáčkat.	Table tráva je dobrá, protože ji použijeme na to malování.	To je taková bazimová zelenou barvu? Mně se líbí.	Já jsem taď trávu moc nenašla. A co je tohle? Ta se mi nelíbí. Mně jo, já jí benu.	Ty barvy úplně voní přírodou.	-	Můžeme udělat barvu z ploštic? Zelenou barvu můžeme udělat z trávy.	Já pak taky projdu tím keřem, to je jak tunel.	Žádný šlapání po pavoucích, on je užitečný. Oni ho chtějí zasašlapnout.	Mně je teda horko. (rozepíná si bundu)	To taď vyroste znova. (trhá listy ze stromu).	-	-
Výroba štětců a barev z přírodnin	Jak se dělá zelená barva? Ale pak jsem na tenhle štětec zatláčil a pak se mi zlomil. Tak jsem ho	Myslím, že to vypadá dobře, že už něco získávám z těhle těch kuliček. (rozmačkává kuličky kamenem)				Já chci červenou, můžu ji udělat z bronků Z bronků? Chudáci bronci.	Oni křičí, protože po Betty lezl		Fuuuj my omylem vzali slímaka To není fuj Oni škodí, hooof ho do záchoda a zabij.	Nee, vrátíme ho.			Chceš to ukázat?

Výroky či chování žáků, které to dokládají

Pomůcky: pracovní listy, kamínky s čísly, šišky jako manipulativa, papírové kytičky

Činnost	Kompetence													
	Rád/a se rozvíjí v tvořivosti a zručnosti.	Rozvíjí a prohlubuje vlastní sebepoznání a duchovní život.	Prožívá krásu a jedinečnost přírody, vnímá a poznává přiběhy krajiny.	Umi	Zajímá se o přírodu a pozoruje život v ní.	Rád/a pobývá v přírodě a umí se v ní chovat	Umi	Vytváří si konkrétní návyky šetrného chování, v běžné činnosti doma a v oddíle tyto návyky uplatňuje.	Považuje šetrné chování k přírodě za správné.					
Činnost	Rozvíjí svou manuální zručnost v oblasti, která ho/ji zajímá.	Neboji se experimentovat, zkouší hledat netradiční řešení různých úkolů.	Dokáže vnímat krásu, nachází ji ve světě kolem sebe.	Chápe, že ne všichni vnímají krásu stejně.	Nachází krásu v přírodě, vnímá, že je krásné i to, co člověk nevytvořil.	Umi jednoduchými uměleckými prostředky vyjádřit krásu přírody.	Zajímá se o přírodu a pozoruje život v ní.	Rád/a chodí do přírody.	Chová se v přírodě bezpečně a ohleduplně.	Umi se vhodně obléci dle počasí a typu činnosti.	Umi vyměnovat jednoduché příklady dopadů lidské činnosti na přírodu.	Vytváří si konkrétní návyky šetrného chování, v běžné činnosti doma a v oddíle tyto návyky uplatňuje.	Považuje šetrné chování k přírodě za správné.	
	Neposedové	Venku jsme posouvali různé kamínky a dělali jsme příklady do deseti.	To nevaří, že tady chybí ten barevný kámen s číslem, můžeme to poskládat z prázdných.	-	-	To je hezký ty kamínky, tenhle vypadá jako hlava kočky, hele.	-	Myslíš, že v těch šíškách bydlí pavouci? Ne, neboj.	Joooo, honem, chceme jít tam. (utíká směrem k jednomu stanovišti).	Ná, nechals tam ten papír, nemáme tu nechávat žádný odpadky. Ty šišky byly takový blbý, že když někdo šel, tak mi to stisněný. Vevnitř byl stisněný prostor, venku byl velký plac. (po přemístění se zpět do mítrnosti, když začalo pršet)	Musíme se teple obléct, abychom nenastydli.	Já mám taky kapucu, můžu zůstat i v dešti?	Vy jste to tady nakreslili? To je křída, to se smeje, to neva.	-
Součtové trojúhelníky	S téma kamennama to by lepší, už jsme to měly i hotový, ale začalo pršet. Jsme to nemohli opsat.	Ty kamínky byly dobrý, protože jsme to doudělali, že jsme měli dva příklady hotový, ale změnil jsem jeden, že jsme používali i ty nebarevný kamínky, to jsme jen zkuseli.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		

Výroky či chování žáků, které to dokládají

<p>Násobky 4 a 5</p>	<p>Chyběl nám tam papírek v tý násobilkový tabulce, takže jsme to tam dokreslili.</p>	<p>Hele to můžeme použít ty šišky, to je jak ty puntíky. <i>(používá šišky jako manipulativa)</i></p> <p>Ta křída se smeje, jsme v háji! Vyfoďte nám to?</p>							
----------------------	---	--	--	--	--	--	--	--	--

Příloha D – Rozhovor s učitelkou, která učila centra v tandemu

Jak dlouho učíte na základní škole?

Na základní škole Angel teď učím 2 rokem, loni jsem začala.

Co učíte?

No já učím pouze angličtinu, protože nic jiného bych při škole nestíhala, takže mám angličtinu na poloviční úvazek a učím třetí a čtvrtou třídu.

Znáte program Začít spolu?

Ano, jako znám, protože jsem se s ním setkala už na fakultě, když jsme měli za úkol analyzovat videa, ve kterých jsme mohli vidět strukturu dne Začít spolu, a poté jsem začala učit na základní škole Angel, kde Začít spolu je jedním ze dvou programů, který škola má.

Učila jste někdy v tomto programu?

V tomto programu v podstatě učím, ale vzhledem k tomu že učím angličtinu tak bych řekla, že se mě přímo netýká ten program jako takový a mám pocit, že se tam ten program uskutečňuje spíš kolem mě než, že já bych ho naplňovala ve své výuce, ale díky souvislé praxi I a souvislé praxi II jsem v programu Začít spolu učila.

Vedla jste někdy centra aktivit?

Ano, v rámci praxe jsem měla možnost se podílet na přípravě center. V té první praxi jsem pouze přejímala to, co už bylo vytvořené a pomáhala jsem mé kolegyni to učit, ale teď během druhé praxe jsme centra i vytvářely.

Učila jste někdy předtím jakýkoliv předmět venku?

Učila jsem angličtinu venku, vzala jsem, vzala jsem děti ven, měla jsem tam připravená stanoviště, na kterých vyplňovali nějaké úkoly. Už si nevzpomínám... ale není to... není to úplně prvek, který bych často zařazovala do své výuky angličtiny.

Znáte program Učíme se venku?

Setkala jsem se s ním opět na fakultě a už jsem o něm slyšela, ale abych pravdu řekla tak jsem neznala úplně veškeré podrobnosti, které se toho programu týkají.

Jak se Vám učilo venku?

Venku se mi učilo dobře a bylo... bylo to nové, byla to nová zkušenost. Byla jsem za to moc ráda, protože to pro mě bylo poměrně netradiční a myslím si, že mě to v mnohém obohatilo. A učení venku mě bavilo a líbilo se mi, že to bavilo i děti, takže jsme byli spokojeni asi úplně všichni.

Pociťovala jste v učení venku nějaké výhody?

Ano, myslím si, že to mělo spoustu výhod. Vzhledem k tomu, že jsme byli venku na otevřeném prostranství, tak děti měly mnohem více možností k pohybu, pohybovaly se tam volně, navzájem si nepřekáželi a měli možnost zažít učení se o přírodě v přírodě, což samozřejmě, dává smysl, mnohem větší smysl, než když by seděli ve třídě. Další benefit bylo už jenom to, že byly prostě venku, my jsme to pojali i trochu formou tělocviku, zaběhali si, prošli se, byli na čerstvém vzduchu. Sice nám až tolik nepřálo sluníčko, ale přesto si myslím, že to bylo skvělé.

Pociťovala jste v učení venku nějaké nevýhody?

Krom zmiňovaného počasí, které bylo.. bylo velkou nevýhodou, protože se nám stalo, že nám například děšť smyl část stanovišť, takže to bylo nenadálá skutečnost, se kterou jsme se museli vypořádat, tak si myslím, že další nevýhodou bylo to, že nás tam muselo být hodně dospělých, abychom zvládli ty centra vést tím způsobem, kterým jsme si

naplánovali. A další nevýhodou bylo asi to samotný plánování těch center. To bylo, to bylo náročný. Zaprvé jsme plánovaly centra úplně poprvé, což bylo jako první výzva a teď ještě o to víc byla ta výzva zesílená tím, že jsme je musely naplánovat venku, což s sebou přinášelo spoustu.. spoustu věcí, na kterých jsme jako přicházeli tak nějak za chodu.

Znáte skautskou organizaci Junák a její myšlenky?

Má velmi dobrá kamarádka je čistou náhodou skautka, takže ano, už jsem o organizaci slyšela. Ale abych pravdu řekla, tato kamarádka je jedinou osobou, kterou znám z této organizace a takže jsem nikdy nepřišla asi do bližšího kontaktu s celou tou organizací jako takovou a stejně tak, jak mě Začít spolu na začátku tak míjelo a obklopovalo, tak i tato organizace, bohužel, mi nebyla až tak známá spolu s jejími myšlenkami.

Byly pro vás kompetence skautské výchovy něčím nové? Čím?

Asi mě nepřekvapily kompetence, které se týkaly šetrného chování v přírodě a celkového.. celkové takové nějaké jako kultury toho, jak by se člověk měl v přírodě chovat a pobývat, ale zaskočilo mě například kompetence toho nebo která se týkala toho, že děti mají si být vědomy, jak se obléci, že to je bráno jako vůbec kompetence. To by mě asi nenapadlo a potom byla pro mě moc hezkou kompetencí ta, která se týkala prožívání krásy a jedinečnosti přírody a respektování toho, že každý to vnímá jinak, to si myslím, že byla velmi hodnotná kompetence, kterou bych asi ani nevymyslela, kdybych se nad tím měla zamýšlet. Takže to tam mě překvapila a jo to je asi všechno.

Myslíte, na základě Vaší zkušenosti, že by se prvky skautingu daly zařadit do výuky na 1. stupni ZŠ?

Rozhodně si to myslím, je to to... A myslím si to určitě, když si člověk vezme do kupy v podstatě myšlenky Junáka a principy Začít spolu, tak si myslím, že jdou ruku v ruce velmi dobře a nevidím vlastně důvod, proč by se to nemohlo uskutečnit.

Centrum: Vědy a objevy

Počet žáků: 7

Pomůcky: mapa okolí školy, pracovní listy, výukové karty, hlína, semínka, květináče

Činnost	Kompetence											
	Rád/a se rozvíjí v tvořivosti a zručnosti.	Rozvíjí a prohlubuje vlastní sebepoznání a duchovní život.	Prožívá krásu a jedinečnost přírody, vnímá a poznává přiběhy krajiny.	Rád/a pobývá v přírodě a umí se v ní chovat	Chová se šetrně a ví proč							
Rozvíjí svou manuální zručnost v oblasti, která ho/ji zajímá.	Nebojí se experimentovat, zkouší hledat netradiční řešení různých úkolů.	Dokáže vnímat krásu, nachází ji ve světě kolem sebe.	Chápe, že ne všichni vnímají krásu stejně.	Nachází krásu v přírodě, vnímá, že je krásné i to, co člověk nevytvořil.	Umí jednoduchými uměleckými prostředky vyjádřit krásu přírody.	Zajímá se o přírodu a pozoruje život v ní.	Rád/a chodí do přírody.	Chová se v přírodě bezpečně a ohleduplně.	Umí se vhodně obléci dle počasí a typu činnosti.	Umí vymenovat jednoduché příklady dopadů lidské činnosti na přírodu.	Vytváří si konkrétní názvy šetrného chování, v běžné činnosti doma a v oddíle tyto názvy uplatňuje.	Považuje šetrné chování k přírodě za správné.
Výroky či chování žáků, které to dokládají												
Zakresli to do mapy, že to roste tady u toho baruku.	Já kreslím i to, kde jdeme.	To jsou krásný kytky.	Tobě se ta kytka nelíbí? Mně hodně.	Roste tady hodně hezkejš kytek. Pojďte sem! Tady je jich hodně.	Poček, já si to chci ještě nakreslit, jak ta kytka vypadá.	Jak se jmenuje tahle kytká? Tu neznám.	To je super, že jdeme ze školy.	Pozor, ať nepošlapeš ty kytky. Já dávám pozor.	My jsme pořádně oblečení.	To tady zasadili ty lidi, co bydlí v tom domě, aby to tady bylo hezčí.	Můžeme tady ty odpadky odnést do koše? (vykazuje odpadky do koše)	Na procházce nemáme trhat kytky a chovat se hezky, abychom na ně nešlapli. Jdeme ve skupině a nechodíme daleko od pani učitelky.
Procházka po okolí												

Příloha E – Pozorování center aktivit s druhou změnou

		Kompetence											
Rád/a se rozvíjí v tvůrčivosti a zručnosti.		Rozvíjí a prohlubuje vlastní sebezpoznaní a duchovní život.		Prožívá krásu a jedinečnost přírody, vnímá a poznává přiběhy krajiny.		Rád/a pobývá v přírodě a umí se v ní chovat		Chová se šetrně a ví proč					
Činnost	Rozvíjí svou manuální zručnost v oblasti, která ho/ji zajímá.	Nebojí se experimentovat, zkouší hledat netradiční řešení různých úkolů.	Dokáže vnímat krásu, nachází ji ve světě kolem sebe.	Chápe, že ne všichni vnímají krásu stejně.	Nachází krásu v přírodě, vnímá, že je krásně i to, co člověk nevytvořil.	Umí jednoduchými uměleckými prostředky vyjádřit krásu přírody.	Zajímá se o přírodu a pozoruje život v ní.	Rád/a chodí do přírody.	Chová se v přírodě bezpečně a ohleduplně.	Umí se vhodně obléci dle počasí a typu činnosti.	Umí vyjmenovat jednoduché příklady dopadů lidské činnosti na přírodu.	Vytváří si konkrétní návrhy šetrného chování, v běžné činnosti doma a v oddíle tyto návrhy uplatňuje.	Považuje šetrné chování k přírodě za správné.
	Mý jsme jako základ si naši klacky na šitéc.	Já vim, jak si udelet pero, stačí si prosit naosřit nějaký takovej klacek. Pak ho takhle chytit a psát.	Tyjo, tady je to dobrý, tady budeme. Mně se líbí, jak je to tady udělaný jako nějaká laboratoř úplně. Tady chci vyrábět.	Hej, nechoďte sem, vy nas chcete kopírovat.	Hele, to je jako ploťyňka ten kámen. To použijeme.	Já už to tu chci namalovat	Potřebujeme hlínu na hnédou (<i>ryje do země a vyhrabává hlínu</i>), snad tam nejsou. Pokud tam je zízala, tak já bysem ji vzal do ruky a dal bych jí do trávy tam, kde nebudem kopat.	Našli jsem si super mstiečko k děláni těch těch šitéců. Tady jsme si zabrali takovej koutěček, takový naše území, aby nám druhá skupinka sem nelezla. Je to taková	Já ten klacek nepotřebuju, tak ho tady zahodim, tady k tomu stromu.	Paní učitelko, pomůžete mi vybrat, jakou si mám vzít bundu? Já mám dvě.	Pár bylo na zemi těch poupatěk a pár bylo tady (<i>ukazuje na strom</i>). To jsou takový bobulky, ale nevím, k čemu jsou, moc je neznám. To jsou květy, no budou. Co když ten strom umře, když teď nebude mít stromy. To nemůžou celý strom, ale pomalu.	Venku se chováme heky, jakože nebudeme tvát a neběhat pryč. Chce někdo trávu? Mně zbyla. Já jsem mu to říkal, aby to nehtal, že tomu stromu ubližuje.	Já jsem tu trávu nathal tady. Nahráš mi taky trochu tý trávy? Hele, já ti poradím, vezmi si největší klacek, který máš, a takhle do ní ty trávy? Hele, já ti poradím, vezmi si největší klacek, který máš, a takhle do ní buš. Je uschlá, takže to nevadí.
	Vytváření šitécí a barev z přírodnin	Už to máš ty přísady? Máme klacky.	Já už mám šitéc, ale nedrží. Nevím, jak to tam mám zamotat.										

Výroky či chování žáků, které to dokládají

Pomůžete mi?	tady máme ten kámen.	jak panenka Chucky.			chlupatý věci, nevím, jak se to jmenuje.. tohle a to jsme našly všude tady na zemi. Nevím, proč padají zrovna z nebe, ale spadly mi i na hlavu. To nepadá z nebe. Jojo. Mohlo to spadnout z tamté větve, ale tam jsem se koukal a tam nic nebylo. Možná to odněkud přifoukl vítr. No možná to bylo z jinýho stromu a ne z nebe.	laborator	vzadu, jak je ta červená klouzačka, v tom kroví. Já jsem je tam mnamlel tejdén dal.		Pak sem nepůjdu ty věci. To bych neutrhnu, kdyžbych to věděl, co to je.	Tak jsem tím vlastně pomohl panu školníkovi.	
Já už mám ten štětec, je to trochu jako pero.	Já kopu hlínu na hnědou. Pak do toho napustíme vodu a budeme to míchat a budeme koukat, jestli nám z toho vyjde ta hnědá barva.	Mám takovej tmovej list, ten je hustej.					Tu trávu na ty štěte jsme thali spíš tu suchou.		(háááka jestli použít prázdnou šnečí ulitu) To mají šneci přirostý k tělu. Tenhle už umřel! Ale do toho si vleze někdo jiný, nákej jinej šnek. Nene, šneci, když se naroděj, tak už to mají v těle. No ale když nákej třeba nebude mít ulitu, tak si tam vleze. Šnek, když umře, tak z ty ulity vyleze. Ale kámo, tohletoš mohl nechat (žáák drti ulitu do barvy)	Šneci to takhle nedělaj, tu už někdo nepotřebuje.	
Já jsem nevěděl, že ten štětec jde takhle udělat, to je dobrý.	V ojta dělá všechno obří, obří štětec. To pak půjde rychlejš, jak kdyžbys vzal do ruky třeba pět štětců. Ty jsou na rychlostní malování.										
Pani učitelko, koukněte. Předtím to tady bylo takhle dlouhý a teď jsem ten štětec tady zkrátil takhle.	To je led z káluže, my z něj děláme tu barvu. My nebudeme mít barvivo, my budeme mít zmrzlinu.										
Já budu barvit tadytím, já jsem si to předešlal.	Já jsem vymyslel, že tann dá ta tráva a pak se takhle to (tře trávu), tak z toho teče ta zelená barva.										
Tohle bude taková jako khaki. Dali jsme tam ulitu, takový histečky a ještě led a vodu a malinko hlíny. My jsme tady vytvořili	K hnědý jsme využili hlínu a vodu a led z kanáhu. A pak jsme ještě vytvořili khaki. To je taková barva.									Lísty jsme sbírali támhle, ty uschlý. A trávu jsme	

	<p>hnědou a khaki. My jsme se dohodli, že hnědou, tady takhle necháme tu hlinu, ale v khaki vyndáme ty listy, ať to nevypadá takhle. A pak jdeme testovat.</p>	<p>Hnědozelená. Tam jsme použili hlavně trávu a tady ty listy.</p> <p>Já mám i pero. Ale já jsem to vymyslel, to pero.</p> <p>No my dali písek, když jsme neměli hlinu, tak jsme použili písek a taky trávu.</p>												<p>si nathali. Lístčky jsem našel nějaký tady a některý jsme si prostě utrhli.</p> <p>My jsme brali jen tolik, kolik jsme potřebovali. Nic nám nezbylo.</p> <p>Ale tu trávu, co jsme vytráhli z toho khaki, tak tu jsme pak dali tam do křovi.</p> <p>Ty poupátka se nemají uřhat, protože ten strom pak pomalu umřa.</p>
	<p>Mám nověj šitéc!</p>	<p>Já jsem tam přidal ještě takový poupátka.</p>												
		<p>Mám bobulky na zelenou, chtěli jsme šípky, ale ty nerostou, tak mám bobulky.</p>												
		<p>Trochu to smícháme ty barvy.</p>												
		<p>My jsme udělali zelenou vodu, to je vojenská barva, to je experiment. Vznikla zelená barva.</p>												
		<p>Mam to rozdrtit? Pak bude červená, ta voda pak začne červenat a červenat</p>												

		Kompetence											
Rád/a se rozvíjí v tvořivosti a zručnosti.		Rozvíjí a prohlubuje vlastní sebepoznání a duchovní život.		Prožívá krásu a jedinečnost přírody, vnímá a poznává příběhy krajiny.		Rád/a pobývá v přírodě a umí se v ni chovat		Chová se šetrně a ví proč					
Činnost	Rozvíjí svou manuální zručnost v oblasti, která ho/ji zajímá.	Nebojí se experimentovat, zkouší hledat netradiční řešení různých úkolů.	Dokáže vnímat krásu, nachází ji ve světě kolem sebe.	Chápe, že ne všichni vnímají krásu stejně.	Nachází krásu v přírodě, vnímá, že je krásné i to, co člověk nevytvořil.	Umí jednoduchými uměleckými prostředky vyjádřit krásu přírody.	Zajímá se o přírodu a pozoruje život v ní.	Rád/a chodí do přírody.	Chová se v přírodě bezpečně a ohleduplně.	Umí se vhodně obléci dle počasí a typu činnosti.	Umí vymenovat jednoduché příklady dopadů lidské činnosti na přírodu.	Vytváří si konkrétní představu šetrného chování, v běžné činnosti na doma a v oddle tyto návyky uplatňuje.	Považuje šetrné chování k přírodě za správné.
	Já si to nakreslím, ať mám důkaz.	My jsme myslili, že v přírodě nejsou tvary, ale jsou. A je jich tam víc než jsme hledali i kosotvřec.	Tady je to krásný (při výtupu do lesů).	Ukaž, jak to máš nakreslený ty.	Já našla kamínek ve tvaru srdíčka, ten je krásný.	Já si to nakreslím ještě.	Máme dvě věci ze stromu, ale jsou jiné.	Je, my jdeme do lesa.	Ten tam ležel, já ho neutrhla.	<i>nikdo si nesřezoval, že by mu byla zima/přítis teplo</i>	Až budeme uklízet Česko, tak ty odpadky posbíráme, ať tady nejsou takhle. To pak bude přírodě líp.	Nemáme křičet, je tu hodně paneláků a domů, tak nechceme rušit lidi tam. A taky děti, co se tu učí.	Ale to byme museli zase uhnout, ale to nechceme. Tak to vyfotíme. Proč tady někdo hodil to sklo? To patří do koše. Já to vyhodím.
Procházka v okolí školy: hledání tvarů v přírodě	Já myslím, že obdélník v přírodě neexistuje. Jenom když ho složíme z dřevítek. Když je takhle seskládám, tak je to obdélník.				Já si nakreslím ten žalud, když se na něj jako dívám ze shora.	Já už možná našla. Jak jsou ty stromy, tak nahorě mají to placatý jako kruh, jak jsou utřizý.	Trojlístek je taky jako kruh, jako ten lístek. Já ještě našla kruh, čepičku od						Příroda je na dýchání, proto ji nesmíme ničit. A
Výroky či chování žáků, které to dokládají													

Příloha F – Závěrečný rozhovor s třídní učitelkou

Jak se Vám učilo venku?

Jak no hezky! Protože nás tam bylo hodně, protože to bylo jiné, protože jsme to se snažili dost promyslet a viděli jsme tu aktivitu těch dětí.

Pociťovala jste v učení venku nějaké výhody?

Ano, že to bylo jiné a děti byly aktivní, motivované pro tu práci, pracovaly bez toho, aniž bysme je museli nějak jako pobízet, jediné třeba maličko korigovat v tom, aby spolupracovali nebo, aby, aby nějak dodrželi ten, ten postup práce. Ale určitě výhody v tom, že se rozptýlí v tom prostoru. Nemusejí si překážet, není, nedochází ke konfliktům, že my jsme teď tady nebo tak. Neřešíme hluk, dobrý jo, takže to je, je to prostě no, je to.. jako ty děti jsou fakt motivovaný víc tím, jak to není obvyklá praxe, jako obvyklý způsob práce jejich.

Pociťovala jste v učení venku nějaké nevýhody?

No určitě v tom, že jsme závislí na tom počasí. Zás na druhou stranu neexistuje špatné počasí, jenom špatné oblečení, takže když, když, když jsou děti připravený na to, že budou dělat venku a má být úplně ne slunce, tak prostě, tak jako zvolí to oblečení. Nějak v tom zase posilujeme spolupráci s rodinou, jo. Takže tam jako to počasí pak i pro nás učitelky, který nejsme až tak aktivní, že jo, když tam jenom jako obcházíme, tak tam hrozí větší zima učitelkám než dětem, jo. A ještě vlastně, pardon, nevýhody v tý docela dost dlouhý a podrobný přípravě, aby to splnilo ty cíle, aby to nebylo jenom venku. Být venku a dělat něco venku, že pracovní sešit můžu taky vyplnit venku. Ale to, vlastně jsme potřebovali ty kroky, abychom si toto uvědomili, takže vlastně z nevýhody se může stát výhoda, no, když se s ní dobře dělá, jo.

Byla pro Vás jako učitelku takto upravená centra něčím přínosná?

Určitě. Určitě, protože jsem si uvědomila to, jak je důležité nedělat věci jenom proto, aby se dělaly, ale aby nesly ten smysl, aby to bylo učící pro ty děti, aby když tady bylo cílem

teda nějak, nějak, jako podporovat ten rozvoj kompetencí tak, aby, abychom je tam, abychom zařadili takové činnosti, kde to bude. Kde k tomu učení bude docházet, k tomu zvědomování, posléze k nějakému pojmenování, tak si myslím, že to má tuhleto velikou výhodu a pro mě to mělo... Já jsem byla ve fázi učení taky, jen díky vám, protože mě se ten program moc líbí, ale když jsem tady sama nebo jenom s asistentem, tak dobrý, tak jsme dva a to je krásný, že jo. To je krásný, já mám hezkej počet dětí, ale přesto vlastně nemůžu... Ne, nemůže jeden z nás opustit stanoviště, mimo školu jít, takže tohle bylo pro mě velmi posuvný v tom, že a že můžu přemejšlet jinak.

Byly pro vás kompetence skautské výchovy něčím nové? Čím?

Ano, ano, ano, tak myslím si, že rozvoj tvořivosti a zručnosti zařazujeme i běžně ve třídě. Někdy to dáváme i ven tuhleto práci, ale není to pravidlo, no. Rozvíjí a prohlubuje vlastní sebezpoznání a duchovní život, myslím si, že i na tom, na tom pracujeme, ale ne třeba v centrech, nějakým jiným způsobem, takže zařazení do center pro mě bylo nové. A v tom že prostě jim nabídneme to, že pozorují tu přírodu, to že můžou pozorovat strom a vidí i v tom geometrický tvar. Už třeba to, že, že je mu tam dobře pod tím stromem, že se mu to líbí. Využívá krásu... No s tím souvisí jedinečnost přírody, vnímá a poznává příběhy krajiny, myslím si, že to, že objevuje to, že kamínky jsou různé a jiné a že ty vonějí, ty pupeny a že je to vlastně hezký a že to může bejt hezký, i když ten člověk tam nezasahuje, tak to si myslím, že je lepší práce venku než ve třídě, že v té třídě není tolik těch příležitostí. Pobývá v přírodě a umí se v ní chovat... No oni velmi rádi pobývají v přírodě, ale ne vždy se úplně umí chovat, takže to si myslím, že to to zvědomování, ty debaty o tom, jak se chovat a proč tady jsou vlastně intenzivnější, když se to rovnou venku zažije. Ještě by se hodilo, kdyby někde nějaké to zvířátko viděli, protože no tak tady ne, že jo. Ale když vám to ale oni, když začnou hulákat a zajíc a bažant zdrhne, no, tak z toho můžou pak zapsat ponaučení. No možná někdo, no, ale nejdřív je to nikdo, pak je to jeden a pak je to třeba víc, jo. Je to dlouhodobá, hrozně dlouhodobá práce a chová se to.. chová se šetrně a ví proč... Oni to vědí proč a moc hezky nám to řeknou, ale není to takový, že by to bylo zvnitřnění. Myslím si, že to je na výzvu, jo, to upozornění, tím to začíná.

(Po přečtení výroků žáků výstupů z center a analýzy výsledků výzkumu.)

Myslíte, že u žáků nastal rozvoj ve sledovaných kompetencích?

Ano, určitě ano. Přinejmenším u některých, nemyslím si, že u všech, ale myslím si, že někoho někdy, když se to teď párkrát připomene, jako že bychom si... Myslím, že ten, že to jsme schopný dodržet i bez vás, protože nás čeká na konci května škola v přírodě. To není tak daleko a tam se tohleto přesně objevuje. Tam mluvíme o tom, proč bychom měli jít tiše a proč všechny odpadky neseme v batůžku domů a takže, když jako... Naděje, že se to bude posouvat je, ale myslím si, že bez nás, bez našich nějakých výzev v úkolech nebo v nějakých výzvách „přemýšlej“ se to samo nestane.

Myslíte, že se žáci díky výuce venku něco naučili? Co Vám přijde, že se i z toho odnášejí?

No přinejmenším to, že by, ne, že nebudou tak často něco rvát. Že počkaj, až to upadne, jo, a nebo to neurve každěj, ale jenom jeden, jo. Prostě nebudem si dělat iluze tady, že jako ode dneška všechno bude jinak, takže si myslím, že toto. Toto je, a že někdo v tom týmu je zkrotí třeba maličko. A.. a ještě i to, že je to hezký venku, že je to prostě hezký, že.. že jaro voní a že když ještě nejsou ty stromy obalený tím listím a oni viděj, že jsou tam ty hnízda, takže to začnou spojovat. Jo a ještě viděj, že prostě straky dělají hnízdo dřív než všichni ostatní ptáci a proto je tolik strak, protože ty jsou dřív než ty ostatní. Aha! To je to, co jsme viděli, jo. Takže ty souvislosti, to dávání těch věcí do těch souvislostí v té přírodě. V tom, že když.. když pošlapu všechny bílé kuličky, tak byť je to jako bezva zábava, protože to práská, ale tak pak nemají ty ptáci co jíst. Tak to.

Budete v rozvoji některých kompetencí se žáky pokračovat?

No, určitě. Ideálně ve všech těch kompetencích, protože tvořivost a zručnost potřebujou, aby si to mohli užít. Sebepoznání a duchovní život, no přece potřebuju ne dělat z nich všechny stejný, ale aby byly, aby cítili svoji jedinečnost, aby.. aby si dokázali pak stát za svým, když něco vyrobí a být.. být hrdí na to, že něco dokážou A jako smířit se s tím, že ne vždycky všechno dokážou všichni stejně. Krásu, no, to je tak to, že je mi tam blaze prostě, že mě to nejenom, že teda stromy nám dávají kyslík a já vím, že nám dávají kyslík, ale i to, že teda jdu dýchat a užívám si to, že to voní ještě navíc no. No a čekáme ten pobyt

v tý škole v přírodě, takže tam doufám, že budeme, že nám počasí dovolí a budeme tam celý den vždycky, no tak, abychom nevydělali celý širý svět tam a mohli oni si to užívat, jo, a šetrně, jenom samozřejmě prostě nic tam nenecháme. Všechno, co si tam nesem, taky odneseme domů.

Myslíte, na základě Vaší zkušenosti, že by se prvky skautingu daly zařadit do výuky na 1. stupni ZŠ?

Rozhodně protože to Začít spolu má podobný.. podobné ty základní principy. To jsme si říkali, že potřebujeme se starat o sebe, o druhé, o to, aby bylo o dobro.